

Nisafaloco'an no takola'

Maraod to ko kacanglahan, tapal han maemin mapatedil no cidal ko hekal awaay ko kadit, ira ko cecay tadacifaloco'ay a takola' mihakakan itira i fafaed no rihi, misafaloco' milaheci to niharatengan, sapikalican tora takaraway i lawacay nora 'alo a kilang, sapinengnengan to kafangcal no tatapalen to no kacanglahan.

Makafana' to o mamikalic to kilang ko nisafaloco'an nora takora', ora romaroma sato a takola' maemin to a pasayra cingraan a ma'inal ato mangodo ko pinengneng i cingraan, nawhan mafana' cangra o sacalowayay konini a takola', o roma i wata ko pakaso'elin nangra i cingraan.

Maherek to mikilim to pitakodan konini a takola', o mamisatapang to a mitakod tora kilang, ya romaroma a takola' maemin to pametek ko mata a hantala to pikalic. Nika kinapinapina to misatakotakod koya takola', caho pakarepet a mitakec to ca'ang no kilang matefad to, ira to ko kinapina pakatakec, nika maherek matakec samanen to mafokil to, iyof han to no fali, satiwatiw sato ko tatirengan, cahocaho matefad to. Nika oni a takola' caay pitolas saliyaliyaw han nira pasayra to patosokan nira a misa'icel milifet.

Paka'araw ko tanikay toni tanodoka' sanay to ko tatirengan a takola', safaheka sa a milicay, “ Idangaw takola', nawiro sacifaloco' sa kiso sapikalican to kilang saw ? ” pamelet han noya takola' minengneng koya tanikay, paca'of han nira, “ O mamitapal kako a minengneng to kafangcal no kacanglahan a tatapalan, o roma i, falicen no mako ko kafokil no takola' a mikalic to kilang sanay a harateng! ” Efer sa miraod ko papa'ongay, pasowal to takola', “ Onini a kilang manga'ayay namo o takola' a mikalic saw? ” han nira.

O cahcah nira caay to pakatoor ko sasela'an noya takola' sowal sa, “ O harateng no mako maedeng kami sa kako.” han nira.

Makafana' to no polong a takola' koya sowal nira maemin to madenga, mahadoway to to kaca pitolas noya takola' a milifet, o faloco' nangra tangsol to macoda'ad a maemin, o sapirekoaw to nisafaloco'an noya calowayay a takola', oya romaroma to a takola' matatood to tala'alo misatanatanam mitakod toya kilang. Orasaka, ikor to tona hekal ira to ko faelohay a ngangan-- kangdaway takola'.

青蛙的志向

有一隻青蛙胸懷大志蹲在田埂上，想爬上河邊那棵最高的大樹，看看春天最美麗的風景。得知青蛙爬樹的志向後，其他青蛙都向它投來了羨慕和尊敬的目光。

這隻青蛙選好位置開始往樹上跳，好幾次，這隻青蛙連樹幹沒抱穩就掉了下來，幾次抱住了，又不知下一步怎麼辦，風一吹，一會兒又掉下來。但是，這隻青蛙還是一次又一次地向目標衝刺。

蟋蟀看見這隻青蛙，驚奇地問道：「青蛙兄弟，你怎麼老往樹上爬呀？」

青蛙瞥了蟋蟀一眼，回答道：「我要看春天美麗的風景，我要改變青蛙不會爬樹的命運！」

燕子飛過來，對青蛙說：「這樹是青蛙能爬的嗎？」

青蛙上氣不接下氣地說：「我想我們能！」

許多青蛙被這隻青蛙的話和堅持不懈的精神地感染，情緒一下子高漲起來，為了實現那隻青蛙的心願，許多青蛙陸續向河邊的大樹跳去，後來，有了一個新物種－樹蛙。

Milakowit to 'orip

Itiya ho, caayay pitolas a palimo'ot pa'icel ko mato'asay somowal sa, o 'orip no tamdaw, caayay kangaay no mita mili'ayaw a mafana', mangalef awa ko caay kasa'et no rakat i 'orip, nawhan o 'orip no mita matiya sa o riyar awa ma'araw ko lawac, nika ira ko leno ira koerac. o roma i, matiya sa o kohaw i kaysing ira ko kaedahay, 'acicimay, micedemay ato 'angreraay, masamaan a kohawen? ano ca tanamen mansa kafana'. saka tahada'oc kita o tamdaw, ira ko kalipahakan ira ko kararoman, ira ko kalata'angan ira ko kasemeran, sa lipahak to nika ira no nilahecian, a masemer to nika awa ko nilahecian. Orasaka, misi'ayaw kita itini i rakat no 'orip to nika kamoko' ato makera ko kada'atan no 'orip, samanen no mita sao? ano o pacarcaray ho matoled, makilatosa ato masemer ko faloco', o matatodongay to konini, nika tati'ih misakakaya. Saka kafana' kita misi'ayaw to lalifeten, aka pita'elif to matoleday i rakat no 'orip, roma ano malemed mafahekol talalinik no tono' kiso, anca o karaodan no sakafangcal kacakatan a romi'ad konini. Orasaka kafana' patatodong misalof to fangcalay a faloco' no tireng ato mifana' miliyas to kasemeran i rakat no 'orip, latek o raarakaten i ka'ayaw no miso, matiya to o kalangdaw no kakarayan a taengad.

Falicen ko rakat i 'orip anosaan i mato cecay melet aca, roma to i o kafalic no pinangan ko pi'arawan to dademaken, ano haemin sa a mafalic, aka pisahakeno kita, so'elinen ko faloco', nawhani o pacarcar aca to rawraw no faloco', matiya to masamaan ka kohting ko kadit caay paka'ading to 'edil no cidal. Lohaken, 'etongen ko pinengneng, ta mahapinang to no miso, ano tooren ko sowal awaay ko kalata'angan. Saka icowa kita mikilim to awaay ko tati'ihay i rakat no 'orip, itini i kahacecay no 'orip, o saka tahada'oc caay pakareko kita to fangcalay i rakat no 'orip.

Kita o tamdaw hananay awa ko matiyaay to niharatengan nira makera ko katati'ihay, awa ko matiyaay toni nanayan nira a malemed ko 'orip nira. Orasaka, aka palatati'ihen ko piharateng toya demak. Itini pilifet i rakat no 'orip, i'ayawen ko paso'elin to 'icel no tireng, ta mangaay a tomireng, malasaka cicedi a pa'icel. Aka katalaw makera ko kalata'angan ato pilokes no tamdaw, ta talahekal ko ci'icelay to sakacakat ato sakacowat no fenek i rakat no 'orip no miso. Misi'ayaw to misa'etay to 'orip, deng pakaso'elin to cedi no tireng, ta makadkad ko sakaci'icel, misi'ayaw to masamaanay a lalifeten.

克服人生

人生無法預知，更不可能一帆風順，就像廣濶無邊的海洋，有漲潮、落潮。生活像一碗湯，酸甜苦辣在其中，箇中的滋味，品味後才能見分曉。

面對人生低谷，我們該怎麼辦？失意、彷徨、苦惱？短暫的情緒反應是正常的，但不能持續太長。我們要學會面對考驗，命運之神把你拋入谷底，可能就是人生騰飛的最佳時節。學會調適心情，學會走出低谷，擺在面前的是一片湛藍的天。

改變人生是一瞬間的事，很多時候看問題的心態變了，一切可能都變了，我們要相信，煩惱是短暫的，烏雲終究遮不住太陽。看開些，看遠些，其實也沒什麼大不了。每個真實的人生都是殘缺的，我們無法實現人生的完美。

在人生的磨難中，人要自信，才能自立、自強。要學會豁達處事，榮辱不驚，才能活出一個積極向上的人生、一個智慧通達的人生。面對生活的羈絆，唯有相信自己的能力，才能激發勇氣，迎戰各種考驗。

O lalan saki 'orip

Ano pakatengil ho kita to pakayniay i lalan a sowal i, tangsol maharatengay no mita ko nano nirakatan a lalan, maharateng to, “ I sakacowaay a lalan? masamaan to? o lalan sapinokay talaniyaro’ sa ko faloco’ a sida’it. ” Naw han! Maemin to itini i pisiyakayan ma’orip kita, mangalef ano makera ko faliyos, mafodo’ ko romi’ad, malengat to ko kararom no faloco’,oya lalan manga’ayay ho a rakaten hakiya saan. Nika o sasowalen no mako anini i, “ O saki’orip tahada’oc a lalan.”

Tada kamoko’ ko ’orip tona hekal, ira ko somowalay kakaya ko ’orip tona hekal sanay a tamdaw, nika ano kakaya to anca kamoko’ to, o rarakaten aca no mita konini a lalan, roma i satomeked sa a cacay romakat. Nika sa mihecaan sa ko katongal no mihecaan, makera no miso ko kasasiroma a tamdaw. Ona makeraay no miso a tamdaw, latek pacafay tisowanan tona lalan, nika maraod to ko pinapina a miheca, maedeng to ko faloco’ nira, wangawang sato kamay a miliyas i tisowanan, misatomeked to kiso cacay a ’orip, anca ira ho ko romaroma a tamdaw mipatihi i tisowanan, milaheci romakat tona saki’orip a lalan.

Tayni kita tona hekal a ma’orip, sa’ayaway makeraay no mita o pafeliay to ’orip, o pitieran no mita cangra tatos, mafana’ay midipot, pato’asay titanan. Nika caayay kanga’ay nangra patihi titanan tangasa i kato’as no mita. Orasaka itini kita tona lalan a ma’orip, misatapang to kita mitilid to sakacitaneng, tayra to i pisiyakayan a matayal, ano malemed i, makera no miso ko tadanga’ayay a widang, patihi tisowanan a mato’as. Nika ona tadawidang no miso i, a caay kanga’ay nira patihi tisowanan a tahada’oc, nawhan ira ko no paytemek nisafaloco’an a rarakaten. Tongal tongal sato ko mihecaan no mita, mato o sowal malakapah to, o mamisi’ayaw to masasiromaay to a rarakaten a lalan, anca makera to ko kaolahan malocafay, mararamod ciloma’ to, cidipot to pa’orip to wawa, maliteng to ko mihecaan, ‘aloman to ko wawawawa, akong ama han to a pangangan, onini koya “ O lalan saki’orip ” hananay.

Ano o lalan aca anca o lalan saki’orip, o rarakaten aca no mita koni a lalan, ira ko kalipahan, ira ko kacalemcceman, misi’ayaw to kalacemcceman pina’on minengneng to salawacan a lalan, aka paselaken ko faloco’, nawhan ano caay pina’on kita makinaikoran no kacalemccem a demak.

人生的旅途

當我們聽到「道路」時，首先映入腦海的是交通道路，聯想到「是返鄉的路嗎？經常為了道路問題困擾。」因為在都市生活，遇上颱風時就開始憂慮，總會想，路還能通嗎？但是，今天的主題是「人生的旅途。」

有人說人生很短暫，也有人說人生是很漫長的，人生不論長短，我們都一樣要過。隨著年齡增長，會遇到不同的人。有些人會陪你一段旅程，有些人會與你相隨，行走在人生的道路上。

來到人世，首先遇到的是給予生命的兩個人，他們是路上最大的依靠，會照顧、養育我們，而路途中你將開始求學、工作，若運氣好，或許會結交知己陪你成長，但不可能永遠相伴，因為他們都有各自的旅途。隨著年齡增長，沿途風景也不同，可能組成家庭，養育兒女；老了，或許有了子子孫孫，這就是所謂的人生旅途。

人生的旅途都是我們必經之路，其中會有樂趣，可能也有陷阱，會有愉悅，也會有憂擾，當面對危險，要小心謹慎，當心情悠閒，也不可鬆懈，因為危險經常躲在我們最放鬆的時候。

Salakat piliyas to niyaro'

Masasowal ci ina aci ama i kafoti'an, o maan ko misowalan nangra
caay ka i faloco' no mako, malolay kako misalama ato widang i potal anini,
merer sa ko mata sa cngacngawen caay to kacngaw. Mareda' to ko foti'
saheto o salama to ko remed no mako, nawhan o pahanhanan no mitiliday i
matini. Papacem malingad pakaen to kolong malacafay ci Kacawan tayni
i 'alo midangoy..., mahelek mifangad to kongta tamekeng... sa ko saosi no
mako i lemed.

Pacelem kako a lomowad sapikilimaw ci Kacawan, maawid no salama,
saka itira sato ca Kacawan misalama, hakowaay to ko toki caay to kafana'
kako, araw i ira ci fai milaod a pasowal, mana ira itini kiso Dipong,
mamalingad to ca wama no miso tayra i Kilong saan, o ckok to no faloco' a
comikay kako a minokay, soelin mamalingad to ca wina no mako, tangic sa
kako, laod sa ci akong a pasowal takowanan, Dipongaw, itini to kiso a
pacafay ci akongan, ano satapang to ko mitiliday sla han to no mako kiso
tayra ca wamaan iso saan. Caay ka nga'ay ko faloco' no mako, saka ocir han
no mako ca wina ta saka nga'ay no mako tayni i Kilong.

Maharateng no mako to pikalic to paso pasayni i Posong tatayni i
Takaw, tangsa i Takaw ira ko faliyos, milafing kami i liwkang a mafoti',
toloay a romi'ad ko pitatalaan to faliyos, awa ko kafana'an no niyam to
Takaw, saka i kafoti'an sa kami a mitala to sowal no mama to saka lingad.
Miliyasay to ko faliyos sanay, saka keriden to no wama kami mikalic to
cinamalay, saka ccay ho no niyam malikaka mikalic to cinamalay, faheka a
mahemek ko faloco', sa nengneng nengneng sa pakayni i sasingalan to
lawac no lalan, kakahad ko omahomah no tao, awaay ko takalaway a tokos,
cahocaho maaraw to ko akawakawangay a loma' no Paylan. Salicalicay sa
ko safa i takowanan, awaay ko sacako no mako, nawhan, marecad kako a
faheka ko faloco'.

Pinaay to ko toki caay ka fana' kami, edeng o cahiw no tiyad ko
kafana'an niyam, ala han to ni ina koya nitalikan nira a talik misadak,
pasikaen han to silaw wata ko kaeso', mafocor ko tiyad. Mafocoray to ko
tiyad saka tokatok saan sakafoti'aw, hakowaay to ko toki a mafoti' caay ka
fana' kami, pipalal to ni mama ta mafana' kami to i Kilongay to kami.

第一次離開故鄉

我沒有把爸媽說的話放在心上，眼皮沉重，睡夢中淨是遊玩的計畫。暑假期間，只想著要跟 Kacaw 放牛、游泳、挖地瓜來烤的事。

我一早起來去找 Kacaw 玩到忘記時間，阿姨問我：「為何還在這兒？你爸媽要去基隆了。」心急之下急忙回家，爸媽即將出發！阿公過來告訴我：「你留在這兒陪伴阿公，等學校將要開學，我就送你到爸媽那。」我無法定心，追著爸媽。

我們從台東坐巴士往高雄，到了高雄遇到颱風，只好住宿在旅舍，等待爸爸告知何時出發。聽說颱風走了，所以爸爸就帶著我們坐火車，我們兄妹第一次坐火車滿心驚奇，望著窗外東看西看，外地的田野好寬廣看不到高山，沒有多久就看到高樓大廈，妹妹一直追問我問題，我也不知該如何回答。

肚子餓了，媽媽拿出麻糬、醃肉，讓我們填飽肚子，肚子填飽，睡意就來，直到爸爸叫醒我們，火車已到基隆了。